

МІЖ КАРПАТАМИ І ТАТРАМИ



Випуск 4

МІЖ КАРПАТАМИ І ТАТРАМИ

Збірник художніх перекладів
студентів-словакістів
Ужгородського національного
університету

*Українською
та словацькою
мовами*

Випуск 4



Ужгород
Поліграфцентр "Ліра"
2004

ЯН ЗАМБОР – науковець, поет, перекладач

Ян Замбор – талановитий словацький поет, перекладач, літературознавець, що народився 9 грудня 1947 року в Тушицькій Новій Весі поблизу Михайлівця (Східна Словаччина). Закінчив філософський факультет університету ім. П.Й. Шафарика у Пряшеві. Працює на кафедрі словацької літератури та літературознавства філософського факультету університету ім. Я.А. Коменського в Братиславі.

Автор багатьох поетичних збірок (“Зелений вечір”, 1977, “Невідкладне”, 1980 тощо) та літературознавчих праць (“Іван Краско і поезія чеського модернізму”, 1981, “Поезія і тиша”, 1997 тощо). Його перу належать, крім інших, переклади поезій І. Франка, П. Тичини, Д. Павличка...

Сам Д. Павличко, наприклад, дуже високо оцінив творчий доробок Я. Замбора: “1981 р. в його перекладах вийшла і моя книжка “Таємниця твого обличчя”. Був це вибір із моєї поетичної творчості, зроблений не мною, а Замбором настільки вдало, що в цій книжці нема таких сторінок, які хотілося б автору сьогодні вирвати.

Замбор, як правило, пише вільним віршем, дуже рідко вживає класичних розмірів і рим, а проте досягає класичної ясності і скульптурності

у своїх творах. Він — великий винахідник вражаючих образних деталей, які неможливо забути. У вірші “Вечеря”, наприклад, він змальовує сільську трапезу, вечірнє застолля зі своїми батьками, які тримають свої важкі руки на обрусі. Ті руки “засинають” на столі. А далі: “Мовчимо. Чути, як у горнятах осідає піна”.

Це тихеньке потріскування бульбашок молока, чутке осідання піни, і є диво Замборової поезії, наповненої подібними відкриттями світу.

Однаке Замбор не переслідує тільки однієї мети, щоб дивувати читача обов’язково якимись надзвичайними спостереженнями. Дуже часто він описує речі найзвичайніші, навмисно уникає високої ускладненої метафоричності, але в самій матерії і в способі його оповідання живе глибока метафора, відображається не лише видиме, описуване, але й те, що стоїть за зоровим рядом — узагальнений образ життя і світу. Замбор достойно репрезентує сучасну словацьку поезію.”

Українською мовою окремі вірші Я. Замбора перекладалися Р. Лубківським, В. Тереном, І. Галайдою та ін. Вибране з його доробку містить підготовлена та упорядкована Д. Павличком “Антологія словацької поезії XX століття” (К.: Основи, 1997).

Твори, презентовані в цьому збірнику, дібрані зі Замборової книжки “Pod jedovatým stromom” (Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1995).